

CINTRA. UN PROJECTE DE RECONSTRUCCIÓ AMB ADOLESCENTS DEL QUART MÓN

CINTRA

Cintra és una escola concertada amb el Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya que imparteix l'Educació Secundària Obligatòria (ESO); aquesta etapa educativa comprèn dels 12 als 16 anys.

És un centre concertat ordinari amb una adaptació curricular segons les necessitats educatives específiques de cada alumne. Aquest centre està situat en el barri del Raval de Barcelona. El projecte educatiu està dissenyat per a adolescents amb un risc social considerable. La majoria provenen de famílies desestructurades i sofreixen les conseqüències de la marginació social.

L'Associació CINTRA és la titular de l'escola CINTRA. Els socis de l'Associació són superiors o superiors majors de diferents congregacions que tenen seu a Catalunya.

Tots els alumnes s'incorporen a l'escola amb el dictamen de l'E.A.P. per necessitats socioeducatives específiques. (NEE)

JUSTIFICACIÓ

L'anomenem "Projecte de Reconstrucció" perquè no es tracta de construir res nou, sinó de RECUPERAR el que ja habita en l'interior de cada adolescent, però que les circumstàncies socials i la desestructuració familiar han anat relegant al fons del seu ésser.

Cintra vol ser una oportunitat per a despertar el més genuí de cadascú, i aconseguir, així, una integració personal i social, evitant, si és possible, la reproducció del sistema.

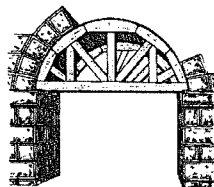
Cintra vol ser un espai per a Comprendre's i "Créixer".

QUÈ SIGNIFICA CINTRA?

Cintra és un terme usat en arquitectura i ingenieria. Es tracta de l'armadura que sosté un arc fins que es posa la pedra central.

Simbòlicament, Cintra vol ser aquesta armadura que ajudi a consolidar "l'arc" interior de la identitat de cada alumne. Totes les persones que formem part del Projecte Educatiu volem ser una CINTRA per als adolescents durant els quatre anys que cursen la ESO.

El nostre objectiu fonamental és oferir un futur digne a uns joves i poder trencar el cicle de la marginació. Com el cec que estava al marge del camí, al qual Jesús no sols li retorna la vista, sinó que el treu d'aquest marge, posant-lo de nou en el camí (Mc. 10, 46-52), Cintra també vol treure de la marginalitat social a aquests adolescents i posar-los en el camí de la integració personal i social, equipant-los de valors, de coneixements, de vivències positives, de nous interessos, de noves fites.

ORIGEN DE CINTRA

Cintra té el seu origen en una iniciativa intercongregacional. Vol donar resposta a uns adolescents que viuen una dura realitat. La degradació social del barri, el fracàs escolar i la greu desestructuració familiar impel·leixen a molts adolescents a l'absentisme escolar. Un grup de religiosos/es es plantegen una resposta a aquesta necessitat que es concretarà en la creació d'un centre d'ESO adaptat a aquests adolescents. El 22 de Març de 1996 nou Congregacions Religioses erigeixen l'associació Cintra per tal donar personalitat jurídica a tots els projectes que puguin sorgir en el camp de la pobresa i la marginació. Actualment integren l'Associació 38 Congregacions.

EL BARRI

En el barri del Raval es troba un nombrós col·lectiu humà en greu situació de marginació i un nombre cada vegada més gran d'immigrants de diferents països i cultures. Aquests col·lectius viuen en una realitat molt difícil que els aboca, en ocasions, a la prostitució, a la drogadoaddicció, a la violència, als robatoris... acreixent els problemes de desestructuració ja existents.

PERFIL DELS ALUMNES

- La majoria dels alumnes provenen del fracàs escolar i de famílies desestructurades. Conseqüència d'això són els greus desequilibris afectius, psicològics, educatius i conductuals.
- Molts d'ells han experimentat l'abandonament físic o emocional.
- Les vivències que han anat acumulant els obliguen a cercar recursos per a continuar endavant. I un d'aquests recursos és tornar-se "durs" amb el seu entorn.
- Necessiten encobrir llur sensibilitat i llur debilitat perquè resulten perilloses per a la seva subsistència al barri.
- Aquests adolescents estan mancats de referents afectius i d'una autoritat adulta. Molts "gaudeixen" d'una llibertat extrema, tant de dia com de nit. Per això rebutgen els límits, vinguin d'on vinguin.
- Uns pocs es veuen obligats a assumir dins de la "família" responsabilitats pròpies dels adults.
- La majoria dels alumnes provenen de l'escola Pública. Quan arriben a Cintra, ens trobem amb dues grans tipologies:

A) Molts d'ells experimenten ganes de canviar, de ser ajudats, de SIGNIFICAR quelcom per a algú. En ells descobrim les bases adequades per a la Intervenció Educativa.

B) D'altres, en canvi, arriben massa "cremats", amb problemes mentals gravíssims que Cintra no pot atendre. En aquest cas, se'ls deriva a Hospitals de Dia, a tractaments psiquiàtrics, a centres de desintoxicació, a centres d'acollida, centre educatiu mèdic...

EQUIP PEDAGÒGIC

- Un Director.
 - Vuit tutors.
 - Dos professors de reforç.
 - Professors específics per a C.V. (Crèdits Variables)
 - Voluntaris.
- Atenem a 50 alumnes.

Perfil dels professors

Els professors/es són els artífexs principals de tot el procés educatiu. Paraules clau en el nostre vocabulari son: **DIÀLEG, RESPECTE, PROCÉS i CREURE EN ELS ALUMNES**. Per això, es necessiten unes disposicions personals específiques:

- **Capacitat d'educar en valors a través de la pròpia actitud.** La relació professor/alumne és tan estreta i propera que els alumnes capten el moment vital de cada professor, la veracitat de les seves posicions personals, de les seves paraules, de les seves actuacions. D'aquí la importància de la coherència personal.
- **Capacitat de suggerir amb cert convenciment,** imposant-se sols en els moments crítics, quan s'atempta al Respecte cap a alguna persona del centre o de fora d'ell. Això implica una capacitat per al diàleg i una exigència combinada amb la flexibilitat.
- **Capacitat de sentir empatia.** No solament amb l'alumne, sinó amb el fons de cada situació que ell viu. En aquest sentit, han de ser persones que **CREGUIN** que l'alumne **POT CANVIAR**.
- **Capacitat de reflexionar els fets que van succeint.** No ens podem quedar en "l'exterioritat" dels successos, sinó que s'han de comprendre des de dins.
- **Capacitat de treballar en equip** i de sentir-se integrat en el claustre de professors. És imprescindible experimentar que el grup recolza i sosté activament a cada membre, especialment en els moments de frustració i d'impotència.
- **Capacitat psicològica d'aguantar les pressions** que es deriven del contacte amb persones danyades i amb realitats dures.

Voluntaris

Format per un grup de persones voluntàries, religioses i laics, sensibles amb tot el que tingui a veure amb el món de l'exclusió. Atenem a diferents necessitats: reforç escolar, secretaria, acompanyament a hospitals i a psicòlegs, recerca de nous locals i de subvencions en Fundacions, bancs, caixes i empreses, acompanyament d'antics alumnes, participant en l'escola de pares, visi-

tant als familiars dels alumnes en les seves cases, interessant-se pels seus problemes i implicant-se, alhora, en la possible solució d'aquests...

JUSTIFICACIÓ DE LA NOSTRA OPCIÓ EDUCATIVA

En el moment de començar el Projecte, vam prioritzar el principi de la **PERSONALITZACIÓ**. No volíem convertir-nos en una escola més del barri, que repetís els mateixos esquemes i provoqués les mateixes conseqüències. Desitjàvem presentar una alternativa: que cada alumne/a estigués totalment tutoritzat.

Proposta Educativa de CINTRA*Adaptació Curricular Específica:*

Cintra conta amb uns programes adaptats a les necessitats individuals de cada alumne/a, de manera que acabin la ESO amb una capacitat suficient que els possibiliti la integració i la inserció en el món laboral.

A) Els Crèdits Comuns són idèntics als que imparteix qualsevol centre d'ESO. L'específic és el nivell de concreció per a cada alumne. Els professors elaboren gran part dels materials que l'alumne utilitzarà per al seu aprenentatge,

B) Els Crèdits Variables ofereixen una visió general d'alguns oficis, desenvolupen interessos i capacitats que els facilitin poder escollir un treball, uns estudis de grau mig o la inserció laboral. Alguns dels crèdits variables són: Fusteria, Electricitat, Mecànica de motos, Mecànica de bicicletes, Lampisteria, Hoteleria, Ceràmica, Multimèdia, Perruqueria...

Fonamentació de la Intervenció Educativa de CINTRA:

García Roca argumenta que "Educar és Ensenyar a Viure, anteposant la relació, perquè l'exclusió copeja el més íntim de la persona, la seva confiança, el seu desig. Per això, hem d'apostar pels nínxols afectius, els espais de tendresa. Perquè per a Arribar A Ser Raonable, Cal Despertar Sentiments."

Des d'aquesta perspectiva, Cintra opta per:

- una intervenció individualitzada que s'adapti a les necessitats i aptituds de cada alumne/a perquè tingui les mateixes oportunitats que els altres;
- una socialització com base d'una integració a la convivència humana;
- una educació en llibertat i responsabilitat que potenciï la seva capacitat d'autonomia;
- una participació que els possibiliti arribar a ser agents actius del seu propi creixement.

LA TUTORIA: CONCEPTE

Entenem que la **TUTORITZACIÓ** és la capacitat que té el professor de posar-se al costat de l'alumne, de viure amb ell els processos personals, d'ajudar-lo a resoldre els seus problemes conductuals, d'aprenentatge, de relació... Implica saber arribar a la Sensibilitat de cada alumne, i proporcionar-li els recursos per a viure més feliç i centrat.

El tutor ha de ser capaç d'ACOMPANYAR els alumnes en el SEU camí, elaborant Objectius Tutorials que afavoreixin el creixement integral de cadascú.

El tutor posarà especial èmfasi en crear una relació **Propera, Càlida, Afectiva**, perquè

aquesta trenca l'anonimat en el que sempre han viscut, regenerant la seva dignitat i les seves ganes de canviar. S'inicia el PROCÉS.

Es procura que la relació tutor/alumne ajudi a aquest a sentir que Significa molt per a algú. Quan sorgeix aquesta Vivència, neix una imatge molt més positiva i motivadora de si mateixos.

La Tutoria Individual

En la pràctica, cada tutor/a és responsable de sis alumnes durant el curs escolar. Es pot donar el cas, i es dona, que algun tutor/a intervén en el procés tutorial amb alumnes d'altre curs per diversos motius. L'important és que TOTS els alumnes se sentin atesos en les seves necessitats de creixement i maduració. Cada tutor compte amb una hora i mitja setmanal per a atendre personalment a cada alumne de la seva classe. A més, el tutor/a atén als alumnes en qualsevol altre moment que emergeixen dificultats greus, perquè és important afrontar els problemes quan sorgeixen i solucionar-

los. En aquest cas, els altres professors es fan càrrec de la classe que deixa el tutor.

8.2. La Tutoria Grupal

A) **Grup Base:** Iniciem la jornada reunint-nos les dues classes que conformen un curs amb els dos tutors i els voluntaris que intervenen aquell dia. Aquesta reunió li diem Grup Base. Sol durar de trenta a quaranta-cinc minuts. És un temps informal que genera motivació.

Els seus objectius són:

- Crear un ambient adequat abans de començar la jornada de treball.
- Afavorir una bona relació entre tots.
- Dialogar sobre l'evolució del dia anterior.
- Predisposar-los a una actitud positiva per a la resta del nou dia.

B) **Tutoria Grupal** de classe: Cada tutor compte amb una hora setmanal per a la tutoria grupal. És un temps de diàleg, de confrontació positiva, d'escolta dels altres, de participació, de reflexió sobre temes di-

versos.

• A l'inici de curs, les hores de tutoria són senzilles, perquè els costa estar bé amb els altres i amb ells mateixos. Més endavant, desitgen aquesta hora. Aquestes experiències els van reforçant la seva inclusió en Cintra.

• A partir d'aquí es pot "forçar" una mica més el procés de cadascun.

• Quan el grup ja està consolidat, la sinceritat de tots ajuda a afrontar alguns conflictes, individuals o grupals. Aprenen a analitzar-lo amb respecte i a resoldre'l. Aquestes experiències relacionals, repetides, acaben per conformar una manera diferent de ser, de sentir-se i de comportar-se.

Barcelona, maig 2008.

Joan Lluís Casanovas i Mañà, Director de CINTRA
Anna Mascaró i Picó, tutora de CINTRA

